

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

**«ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ
ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО СТИЛЮ З КИТАЙСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЮ
МОВОЮ»**

Студента(ки) групи Пкит 08-19

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми

Китайська мова і література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови

та літератури (переклад включно),

перша - китайська

Священко Надії Володимирівни

Науковий керівник:

к. ф. н., доц. Щербаков Я.І.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ОФІЦІЙНО-ДІЛОВИХ МАТЕРІАЛІВ. ...	6
1.1 Загальні характеристики офіційно-ділового стилю.....	6
1.2 Жанрові характеристики офіційно-ділового стилю.	9
1.3 Переклад офіційних текстів на китайську мову. Трансформації, які застосовуються для досягнення еквівалентності	10
Висновки до розділу 1.....	16
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ОФІЦІЙНИХ КИТАЙСЬКИХ ДІЛОВИХ ДОКУМЕНТІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	18
2.1 Роль лексичної трансформації в перекладі офіційних ділових документів з китайської мови на українську.....	18
2.2 Лексико-граматичні трансформації при перекладі офіційних ділових документів з китайської на українську.....	22
Висновки до Розділу 2	27
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	29
论文摘要	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	32

ВСТУП

Протягом останніх років ми можемо спостерігати тенденцію розвитку економіко-політичних та торгівельних зв'язків України та Китаю. Саме у зв'язку з цим зросла кількість документів офіційно-ділового стилю, а отже і необхідність їх перекладу. Усе це лягає на плечі представників перекладацького фаху.

Як усім відомо, першочергова ціль перекладача — зробити усе можливе задля того аби вихідний текст відповідав нормам адекватного перекладу. У свою чергу, головним завданням даного перекладу є максимальна передавача змісту тексту документа та відповідність нормам китайської або української мови. Через різницю граматичної будови, семантичних полів лексем, реалій та фразеологізмів, наявність специфічних категорій наведених вище мов, виникають труднощі в здійсненні такого перекладу. Тож задля уникнення таких труднощів необхідно уміти застосовувати спеціальні перекладацькі прийоми, об'єднані поняттям “перекладацькі трансформації”.

Таким чином, основним завданням для перекладача стає набуття уміння використовувати “перекладацькі трансформації”, які допомагатимуть йому точно і адекватно здійснювати переклад.

Актуальність роботи зумовлена збільшенням попиту на переклади документів пов'язаних зі співробітництвом Китаю та України, що зумовлено глобалізацією їх офіційно-ділових відносин останнім часом. Через це все більше перекладачів звертає увагу на способи та методи перекладу текстів офіційно-ділового стилю.

Багато лінгвістів займалися вивченням лексико-граматичних відносин. Перед нами ж стоїть завдання узагальнити всю інформацію про перекладацькі трансформації, а також виявити важливість їхньої ролі у процесі перекладу різних текстів офіційно-ділового стилю.

Таким чином, **метою** роботи є всестороннє дослідження перекладацьких трансформацій, а саме граматичних і лексичних трансформацій, яке допоможе досягти адекватності у перекладах. А також визначити принципи їх застосування в перекладі текстів офіційно-ділового стилю.

Зазначена мета обумовлює наступні **завдання**:

- Визначити особливості перекладу текстів офіційно-ділового стилю.
- Проаналізувати та розглянути специфіку вживання граматичних та лексичних трансформацій у сучасному перекладознавстві.
- Дослідити особливості використання граматичних та лексичних перекладацьких трансформацій на рівні китайських текстів офіційно-ділового характеру.
- Проілюструвати адекватну передачу змісту на прикладах текстів офіційно-ділового стилю різних видів.

Об'єктом дослідження виступають перекладацькі трансформації, які використовуються при перекладі текстів офіційно-ділового стилю.

Предметом дослідження виступають особливості у використанні лексичних та граматичних перекладацьких трансформацій при перекладі китайських текстів офіційно-ділового стилю українською мовою.

Матеріалом дослідження Представлено офіційні китайські тексти ділового стилю (офіційні форми заяв, угоди, контрактів тощо), взяті з різних джерел. Метод дослідження. У нашій роботі ми використовували загальні методи дослідження, такі як аналіз, дедукція, індукція та описові методи.

Зокрема, ми використовували ряд лінгвістичних **методів**, таких як:

- 1) методи функціонального аналізу при аналізі функцій лексико-граматичних трансформацій у текстах офіційно-ділового стилю;
- 2) метод структурного аналізу при розгляді елементів на різних рівнях і визначених відносинах і зв'язках між ними ;

Практичне значення досягнутих результатів роботи полягає у використанні результатів студентами при підготовці курсів (семінарів і практик) з теорії та практики перекладу, при написанні рефератів, у науково-дослідницькій та дипломній роботі, у науковій обробці доповідей. Вирішити питання перекладу офіційно-ділових текстів у різних формах практики перекладу та можливості їх застосування в навчальному процесі навчальних дисциплін.

Наукова новизна представленого дослідження полягає в спробі розробки комплексної методики дослідження лексико-граматичних трансформацій при перекладі текстів офіційно-ділового стилю з української мови на китайську. А також виявлено ключові лексико-граматичні особливості їх перекладу

Структура роботи. Дана курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з них, загального висновку, списку використаної літератури та прикладів іноземною (китайською) мовою.

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ОФІЦІЙНО-ДІЛОВИХ МАТЕРІАЛІВ.

1.1 Загальні характеристики офіційно-ділового стилю

Офіційно-діловий стиль — це мова ділових паперів: розпоряджень, постанов, програм, заяв, автобіографій, резолюцій, протоколів, законів, актів, наказів, анкет, розписок тощо (Шевчук, 2010). Головне призначення — регулювання ділових відносин мовців у державно-правовій і суспільно-виробничій сферах, обслуговування громадянських потреб людей у типових ситуаціях (Мацько, 2003). Основні ознаки офіційно-ділового стилю:

- Основа закладена в логічності викладу. Цей стиль характеризує послідовність і точність викладу інформації, документальність, об'єктивність оцінки, максимальна ясність і нейтральність виразності висловлювань.

- Жорсткі вимоги до лексики та мови, яка використовується в документах, законах і письмових договорах (канцелярське використання, просторічні вирази, відсутність діалектизмів)

- Ділові тексти характеризуються як ступенем мовної стандартизації, так і синтаксичними особливостями.

- Високий ступінь уніфікованості, формальні стандарти та суворі правила розміщення та структури тексту.

Отже, тексти офіційно-ділового стилю потребують документації тверджень, точності формулювань, не припускають двозначності сприймання змісту (Шевчук, 2010).

Розглянемо текстові норми офіційно-ділового стилю.

Текст офіційно-ділових документів має бути послідовним, стандартизованим, точним, логічним і лаконічним. Як відомо, за допомогою уніфікації порівнюють щось за єдиною системою або формою (Басовська Є.М., 1997). «Уніфікація документів полягає у встановленні однаковості складу і форм документів, які фіксують здійснення однотипних функцій. Стандартизація документів — це форма юридичного закріплення проведеної уніфікації і рівня її обов'язковості. Сміслова точність і стандартизація офіційно-ділового тексту досягається за допомогою

використання слів, форм і конструкцій, які можуть адекватно висловлювати потрібне значення і які неможливо замінити іншими лексичними одиницями, граматичними формами, конструкціями. Точність викладу властива практично будь-якого формату спілкування» (Зорівчак Р. П., 2003). Однак особливо важлива для офіційно-ділових документів.

Подання інформації в офіційно-діловому стилі збільшує як обсяг пошуку, так і можливість вибору мовних засобів передачі того чи іншого поняття чи контексту події. І це призводить до двох лінгвістичних аспектів: 1) підбір відповідних словників і лексичних формул для адекватної передачі змісту тексту і 2) підбір граматичних засобів, тобто граматичних структур, які представляють собою синтаксичну основу ділового документа.

Крім цього, офіційно-діловий стиль містить велику кількість стандартних виразів (фраз), за допомогою яких в офіційних листах передається певна змістова інформація.

Крім стандартизованих словників і лексичних формул, варто згадати стандартизацію граматичних засобів у офіційному діловому середовищі.

У морфології ділової мови прийнято використовувати іменники замість дієслів і герундій для позначення дій. Іменники діють як аббревіатури, таким чином підводячи один відмінок або дію до багатьох інших відмінків або дій. Це важливо в сфері ділових відносин через їх схожість.

Синтаксичні ознаки текстів офіційно-ділового стилю мають велику кількість. Це безпосередньо пов'язано з тим, що існує багато готових конструктивних засобів вираження сенсу за допомогою блоків і схем з певним смисловим наповненням.

Мовні обмеження документа також впливають на синтаксичні особливості словосполучень. Так, у спеціально розробленому й офіційно розповсюдженому збірнику інструкцій і правил складання документів врахована взаємозамінність багатьох ключових слів, при цьому така ж увага приділяється порядку слів у реченнях.

З порядком слів пов'язані і окремі текстові формули, наприклад, послідовність розташування «волевиявлення + формулювання доручення + термін» (Наказую т. Іванову представити звіт 01.05.74), а не інакше (Федічев О. Є., 2005).

Частота використання схем складнопідрядних речень в офіційно-діловому стилі залежить від кількох факторів.

Передумовою частого вживання складнопідрядних речень у текстах ділової мови є, насамперед, письмова форма, яка вимагає повного опису справи в тексті документа. По-друге, дуже важлива логіка викладу.

У цьому випадку потрібні складнопідрядні речення, що містять сполучники з підрядними причинами, наслідки, умови.

Також важливо пам'ятати про використання спеціальної термінології. Існування жаргону в мові економічної науки є «необхідною вимогою для мови, науки, техніки та виробництва взагалі, для організованого права та пов'язаних із ним судових процесів тощо». Наукові поняття розкривають найістотніші ознаки явищ. Лексичне значення слова може розкривати нематеріальні характеристики, символи чи ідеї. В.Виноградов щодо цієї властивості слів говорив: «Слово виконує номінативну чи дефінітивну функцію, тобто є засобом чіткого позначення, тоді воно – науковий термін» (О. С. Мельничук, 1985).

Ділові терміни фактично служать тій самій меті, що й нефункціональна лексика. Створення сотень нових термінів і номенклатур спричинило термінологічний вибух, що позначається і на лексиці, притаманній цьому стилю, їх стилістична спеціалізація нагадує вузьку спеціалізацію понять. Насправді це той самий термін, але вони служать для чіткого вираження думок, а не для посилянь на конкретні галузі знань, такі як наука, культура тощо. Їх «семантичний поділ» і ясність надають усім жанрам офіційної мови «точність і ясність, необхідні для вираження ідей». (Селіванова О. О., 2012)

Отже, розвиток суспільного життя та процесів управління спричинило збільшення кількості та обсягу офіційно-ділового стилю ведення документації. Внаслідок цього використовуються лексико-граматичні одиниці з «урахуванням

особливостей офіційно-ділового мовлення, що веде до зменшення кількості неясностей і різночитань в текстах цих документів» (Корунець І. В., 2008).

1.2 Жанрові характеристики офіційно-ділового стилю.

Офіційно-діловий стиль, як і багато інших, має свої жанрові особливості. Давайте розглянемо їх нижче.

Для різних типів ділових документів вимоги структуровані по-різному і залежать від змісту документа, його призначення та способу його обробки.

Точність, послідовність, стислість і гранична ясність викладу фактів. Діловий стиль позбавлений образів, емоцій та індивідуальних авторських особливостей.

Наявність усталених мовних фраз, стандартизація початку та кінця документів. Найбільш характерними ознаками стандартизації є:

- широке використання готових словесних формул, що спрощують і прискорюють процес оформлення окремих видів документів;
- повторення однакових слів, форм, зворотів, конструкцій у результаті досягнення єдності висловлювання думки у прямому сенсі. Для чіткої організації текст ділиться на підпункти, пункти та параграфи (В. Яременко, 1998);
- вживаються словосполучення з дієсловами у формі теперішнього часу зі значенням позачасовості, постійності дії, а також звороти;
- для офіційно-ділового стилю характерне вживання простих поширених речень. Вживаються також складні речення із сурядним і підрядним зв'язком.

Характерним для офіційно-ділового мовлення є те, що незалежно від того, хто є автором документа і хто його адресатом, автором вважається особа, від імені якої ведуться переговори.

Наступною характеристикою корпоративного спілкування є обмеження тематичного обсягу завдань. Це результат певної функціональної стабільності. (Селіванова О.О., 2011).

Перш за все, перекладач повинен розуміти, що без емоційної складової матеріал, який є дуже важливою частиною оригінального тексту, викладається точно і чітко. Тим не менш, такі елементи завжди залишаються незмінними в тексті перекладу:

- Іноземні друковані назви транслітеруються в тексті перекладу.
- Іншомовні прізвища, власні назви, топоніми та імена з урахуванням традиційного написання відомих прізвищ.
- Назви іноземних компаній, корпорацій, монополій і торгових асоціацій.
- Фірмові назви машин, обладнання, хімікатів, продуктів і матеріалів у перекладах замінено відповідниками.

Професійні перекладачі повинні не тільки використовувати бібліографію та вміти користуватися спеціальною лексикою, вони також повинні добре володіти діловою мовою як вихідної, так і цільової мов.

Отже, тексти офіційно-ділового стилю мають бути дослівними та не допускати двозначності тлумачення змісту.

1.3 Переклад офіційних текстів на китайську мову. Трансформації, які застосовуються для досягнення еквівалентності

Переклад є складним явищем, дослідження якого зосереджено на соціальних, психолінгвістичних, психологічних і культурних аспектах, і є невід'ємною частиною людської цивілізації, в якій існують різні етнічні групи та культури. Протягом історії переклад відігравав одну з найважливіших соціальних ролей, встановлюючи міжмовний контакт не лише між різними народами, а й між різними культурами та літературами. З кінця 20 століття переклад відіграє важливу роль у побудові науково-технічних та економічних відносин. Зараз переклад займає статус самостійної науки з чітко визначеною дисципліною, предметом вивчення і, отже, своєю номенклатурою, серйозною наукою, здатною пояснити й описати основні положення перекладацької діяльності (І. К. Білодіда., 1980).

Основна мета перекладу – досягнення дійсності. Хороший переклад, який також називають еквівалентним перекладом, — це переклад, виконаний на рівні,

необхідному та достатньому для передачі незмінного плану змісту, за умови, що він відповідає гарному плану подання, тобто мовному стандарту (Волкотруб Г. Й., 1998).

Деякі лінгвісти розрізняють терміни «валідність» і «еквівалентність» у перекладі. Наприклад, В. Н. Комісарів вважає, що «еквівалентний переклад» і «адекватний переклад» дуже тісно пов'язані, але різні поняття. На його думку, термін «адекватний переклад» має ширше значення і використовується як синонім «відмінного» перекладу, тобто такого перекладу, який за певних умов гарантує необхідну для міжмовного спілкування повноту. В. Н. Комісаров під терміном «еквівалентність» розуміє семантичну спільність еквівалентних один одному мов і мовних одиниць (Головащук С. І., 2000).

Для здійснення повноцінного перекладу перекладач повинен визначити характеристики, знання та досвід відправника повідомлення (джерело) та одержувача інформації, для якого це повідомлення призначене (одержувач), а також повідомлення. Він відображає реальність у когнітивних характеристиках людей, яким він перекладає, а також у всіх інших аспектах міжмовної комунікації, які впливають на хід і результат процесу перекладу. Тому при перекладі використовуються перекладацькі трансформації (Журавель Т. В., 1997).

Таким чином, головне завдання перекладача для досягнення валідності полягає в тому, щоб текст перекладу якомога точніше відтворював всю інформацію, що міститься в тексті оригіналу, з дотриманням відповідних норм мови перекладу, а також у вмілому виконанні різноманітних перекладацьких трансформацій відбивати.

Існує багато визначень поняттю «перекладацькі трансформації», запропоновані В. Н. Комісаровим, Л. К. Латишевим, Р. К. Миньяр-Белоручевом, А. Д. Швейцером, В. Г. Гаком та іншими.

Так, Р. К. Миньяр-Белоручев дає таке означення: «трансформація — основа більшості прийомів перекладу. Полягає в зміні формальних (лексичні або граматичні трансформації) або семантичних (семантичні трансформації) компонентів вихідного тексту при збереженні інформації, призначеної для передачі» (Гарник І. В., 2001).

А. Д. Швейцер: «Перекладацькі трансформації — це міжмовні операції переосмислення змісту» (Гарник І. В., 2001).

Л. К. Латишев у своїй роботі класифікує перекладацькі трансформації за типом відхилення від міжмовної відповідності (Долга Т. О., 2009):

- морфологічні — заміна однієї категоріальної форми іншою або декількома;
- синтаксичні — зміна синтаксичної функції слів і словосполучень;
- стилістичні — зміна стилістичного забарвлення відрізка тексту;
- семантичні — зміна не тільки форми вираження змісту, а й самого змісту, а саме, тих ознак, за допомогою яких описана ситуація;
- змішані — лексико-семантичні та синтаксично-морфологічні.

А. Д. Швейцер запропонував свій поділ перекладацьких трансформацій на 4 групи (Бережна М. В., 2007):

- I. Компонетна трансформація семантичної, мається на увазі застосування різних видозмін. Наприклад, заміна морфологічних засобів лексичними, іншими морфологічними, синтаксичними або фразеологічними та ін.;
- II. Проагматичня трансформації, являють собою: перекладацькі компенсації, заміна одних стилістичних засобів іншими, заміна реалій на аналогічні;
- III. Рефрентні трансформайції — це конкретизація (або гіпонімічна трансформація), генералізація (гіперонімічна трансформація), заміна реалій (інтергіпонімічна трансформація), а також переклад за допомогою ре метафоризації (заміна однієї метафори іншою), де метафоризації (заміна метафори її антиподом — не метафорою);
- IV. Стилістичні трансформації — компресія і розширення. Компресія має на увазі еліпсис, семантичне стягнення, вилучення зайвих елементів і лексичне згортання (Власова Т. І., 2014).

Концепція В. Н. Комісарова зводиться до лексико-граматичних, а також складних типових трансформацій. Щодо лексичної трансформації він згадує транслітерацію, транслітерацію, калькування та деякі лексико-семантичні заміни. Наприклад, модуляція, специфікація, узагальнення тощо. Граматичні трансформації включають дослівний переклад (або синтаксичну асиміляцію), граматичну заміну (речення, словоформа, заміна частини мови) і поділ речення. Складні перетворення

також називаються лексичними граматиками. До них відносяться пояснення (описовий переклад), антонімічний переклад і компенсація (Мацько Л. І., 20003)

Я. Й. Рецкер запропонував розрізняти 3 способи перекладу (Власова Т. І., 2014).

1. Знайти еквіваленти – коли незалежні від контексту еквіваленти одиниць мови оригіналу знаходяться в мові перекладу (головним чином – у термінології).
2. Знайти аналоги – коли багатозначна сутність однією мовою знаходить кілька різних сутностей іншою мовою. Аналоги визначаються контекстом, а не еквівалентами.
3. Відповідні альтернативи – якщо не знайдено лексичних або виразних еквівалентів, вони вдаються до змін (трансформацій) на рівні форми, але все ще можуть передавати оригінальне значення.

Останній пункт у класифікації виявився найменш регламентованим і, отже, найбільш провокативним, тому інші дослідники продовжували свої спроби розібратися з можливими випадками раціональної заміни та розвинули описану концепцію Ю. Й. Ретцкера. В українському перекладознавстві до проблеми конверсії звертається професор І.В. Гарник пропонує розрізняти чотири типи трансформацій (34):

Система трансформацій в українському перекладознавстві

№	Лексичні трансформації	Граматичні трансформації	Лексико-граматичні трансформації	Лексико-семантичні трансформації
1.	Конкретизація	заміна частин мови	функціональні заміни	Логічний розвиток значень
2.	Генералізація	заміна членів речення	антонімічний переклад	Метонімічні зрушення
3.	Зміщення	заміна типу речення		Метафоричні зрушення

4.	Додавання	синтаксичні перестановки		Цілісне перетворення
5.	Вилучення	членування речень		Компенсація втрат
6.		об'єднання речень		

При вивченні китайського перекладу також вивчалися особливості перекодування інформації з однієї мови на іншу та створена система методів перекладу. Представте це в таблиці (38):

Система трансформацій в українському перекладознавстві

№	词法翻译	句法翻译	辞格与翻译
1.	对 等 译 法 еквівалентний переклад	换序译法 синтаксичні перестановки	直译法 еквівалентний переклад
2.	具体译法 Конкретизація	断句译法 членування речень	意译法 адекватний переклад
3.	抽象译法 Абстрактизація	转句译法 логічний розвиток значень	弥补法 компенсація втрат
4.	增词译法 додавання слів	合句译法 об'єднання речень	
5.	省词译法 вилучення слів	缩句译法 скорочення речень	
6.	合词译法 об'єднання слів	转态译法 заміна типу речення	
7.	转性译法 заміна частин мови	正反译法 антонімічний переклад	
8.	换形译法 заміна форми		

9.	褒贬译法 Переклад експресивного забарвлення		
----	--	--	--

Як видно, ці дві системи не збігаються в усьому, але й принципово не відрізняються. По-перше, зверніть увагу на загальну слабкість обох систем — непослідовність у побудові спільних таксономічних понять, які є назвами типів перетворень.

Таким чином, в обох класифікаціях лексико-граматичні трансформації виділяються відповідно до двох різних рівнів мовлення (слів і речень), на яких ці трансформації відбуваються. Однак обидві класифікації не враховують наступний після слів і речень рівень мовлення, тому трансформації, що відбуваються на цьому рівні, визначаються непослідовно – або на перехресних рівнях (лексика) – граматики та лексика-семантика в українській системі), або ізольовано не від рівня, а від способу мовлення («стиль і переклад» у китайській системі) (Приймачок О. І., 2008).

На нашу думку, при побудові системи синонімів доцільно виділяти мовленнєві рівні, на яких синоніми займають місце, щоб послужити основою для виділення загальних понять. Таких рівнів є як мінімум три – слова, речення, слова. Специфічні поняття (власне, назви трансформацій), виділені в двох українських і китайських системах, можна цілком природно розділити між цими трьома загальними трансформаціями – трансформацією лексики, граматики та дискурсу. У цьому випадку до дискурсивних слід віднести метафоричні та метонімічні трансформації, цілісні трансформації, компенсацію втрат.

Нарешті, перейдемо від аналізу недоліків до пошуку спільного та оригінального у двох класифікаціях. Відразу зауважимо, що особливе розуміння окремих понять простежується навіть у загальній назві, що допускає варіювання та загальне її визначення. Наприклад, можна порівняти визначення варіації конкретизації в китайській та українській системах – якщо в українській системі ця варіація означає підміну загального поняття видовим (наприклад, якби ми слово дерево переклали

словом 松树 sōngshù), то в китайській — додавання видового поняття до родового (наприклад, коли слово реклама перекладаємо 广告资料 guǎnggào zīliào — де слово 广告 guǎnggào є родовим поняттям, а 资料 zīliào — видовим).

Для створення системи трансформацій у плані «китайсько-українська мова» необхідно розглянути та визначити спільність взаємозв'язку таких трансформацій, які мають спільні назви, що виступають у різних частинах обох категорій.

Наприклад, антонімічний переклад вважається лексичним перетворенням в українській систематиці та суто граматичним у китайській класифікації; заміна частин мови в українській класифікації відноситься до рівня речення, а в китайській — до рівня слова; формальна заміна, фактично відповідає функціональній заміні, у китайській класифікації віднесена до лексичних трансформацій, тоді як в українській — до трансформацій словниково-граматичних тощо.

Варто також зазначити, що типи трансформацій у двох класифікаціях досить різні. Наприклад, метафоричні та метонімічні зміни української системи не мають еквівалента в китайській системі, але ми вважаємо, що їх можна розуміти як повністю перекладений екземпляр китайської системи Країна. Але варіювання складних слів характерно лише при перекладі з китайської мови, де поширене поєднання двох двоскладових синонімів (при перекладі об'єднуються в одне слово) (: Л. І. Мацько, 1990).

Висновки до розділу 1

Якщо підсумувати все сказане в главі 1, то можна зробити такі висновки. Офіційно-комерційний стиль — це стиль, який використовується для задоволення потреб суспільства в написанні різноманітних документів про суспільне життя, державу, економіку, політику, підтримання комерційних зв'язків тощо між країнами, а також між учасниками у сфері офіційних комерційне спілкування.

Ми звернули увагу на основні ознаки офіційно-ділового стилю, а саме: одноманітність і точність викладу фактів, суворі вимоги до вживання лексики,

стандартизація та одноманітність мови, оригінальність синтаксису, ступінь одноманітності, стандартність образних знань, суворе регламентування положення та структури тексту. Особливу увагу приділено поняттю гендерної ідентичності офіційно-ділового стилю, основними характеристиками якого є: точність, послідовність і лаконічність викладу фактів, ясність висловлювань, наявність усталених мовленнєвих фраз, початок і кінець типових документів, нейтральність терміна, вжитого в прямому значенні, виклад інформації здійснюється словосполученнями з дієсловами в теперішньому часі, що вказують на нескінченність, постійність дії, також вживаються поширені речення прості та ін.

Зокрема, вони виявили, що переклад документа в такому стилі може викликати певні проблеми. Тому при розгляді факторів трансмісії будь-якого тексту в процесі міжкультурної комунікації дуже важливими є основні ознаки лінгвокультури, тип і механізм соціального кодування рідної та чужої мови. Для перекладача важливо не тільки соціальне знання правових норм і юридичної термінології, а й особистісні якості особи, яка виконує переклад, оскільки передача інформації передбачає взаємодію двох різних мов. культурні концепції. Для того, щоб точно відтворити текст, необхідно мати уявлення про специфіку зображення та пов'язані з ним програми культур, у яких здійснюється спілкування.

Тому можна зробити висновок, що, оскільки існує багато способів перекладу офіційних документів, вони можуть бути різними та комбінованими з урахуванням наявності спеціалізованої термінології в тексті мови перекладу, культурних та мовних особливостей іншомовного тексту. і т.д. Важливо також знати, що великий обсяг комерційних документів може містити заплутані терміни та лексику, тому переклади повинні виконуватися з урахуванням етнічно-культурних відмінностей у системах різних країн, намагаючись зберегти незмінною семантичну близькість переклад і оригінал.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ОФІЦІЙНИХ КИТАЙСЬКИХ ДІЛОВИХ ДОКУМЕНТІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

2.1 Роль лексичної трансформації в перекладі офіційних ділових документів з китайської мови на українську

Вчені кажуть, що процес перекладу, спрямований на вирішення проблем і припущення типової однорідності дій, що виконуються перекладачами (В. Яременко, 1998). Відмінності в мовних системах і правилах використання мовних одиниць завжди створюють проблем у процесі перекладу, вимагаючи від перекладачів використання певних технік перекладу, іншими словами перекладацьких трансформацій. До таких трансформацій належать лексичні трансформації.

Лексична трансформація — це прийом логічних міркувань, який використовується для розкриття значення іншомовних слів у контексті та пошуку їхніх українських відповідників. Суть трансформації полягає в заміні перекладеної лексичної одиниці словом або словосполученням, що реалізує значення цієї одиниці в мові оригіналу. (МО) (Власова Т. І., 2014).

Лексичні трансформації використовуються, коли вихідний текст містить нестандартні мовні одиниці на рівні слова. Власні іменники, характерні для культури вихідної мови та не існуючі у мові перекладу. Термінологія з окремої дисципліни. Слова, що описують предмети, явища та поняття, характерні для вихідної культури, але не існують або мають інший структурно-функціональний порядок у мові перекладу. Розглядаючи лексичні трансформації, слід зазначити, що словниковий склад мови — це не просто набір слів, а система, яка допускає різні комбінації слів у контексті, але не будь-які.

Тут варто виділити три найбільш характерні випадки: у мові немає словникової відповідності тому чи іншому слову оригіналу; відповідність є неповною, тобто лише частково покриває значення іноземного слова; різним значенням багатозначного слова оригіналу відповідають різні слова в мові перекладу (Гарник І. В., 2001)

Переклад — це зіставлення двох мовних систем на всіх рівнях. Мовний рівень перекладу є найнижчим в ієрархії завдань перекладу, але він конче необхідний для повної передачі змісту вихідного тексту. Зрозуміло, що перекладач має передати не

лише суму смислів, закодованих у реченні, а й інформацію про культуру, традиції та смаки країни. Все це називається позамовною інформацією або фоновими знаннями. Але переклад починається суто на мовному рівні (Федічев О. Є., 2005).

Як відомо, лексико-семантичні системи мов, які зустрічаються під час перекладу, сильно відрізняються за обсягом, способом вживання тих чи інших слів і світоглядом, що формує синтаксичні та парадигматичні зв'язки між словами. У процесі перекладу часто неможливо використати дослівний словниковий відповідник, і перекладач вдається до перетворення внутрішньої форми слова чи фрази або до її повної заміни – перекладацької трансформації. При такого роду трансформаціях відбувається заміна окремих лексичних одиниць мови-джерела такими лексичними одиницями мови перекладу, які не є їх словарними еквівалентами, але саме вони забезпечують адекватне розуміння перекладу.

Так, лексичні перекладацькі трансформації являють собою: **транслітерацію, калькування, конкретизацію, генералізацію** (Гарник І. В., 2001)

Транслітерація — формальне полімерне відтворення вихідної лексичної одиниці за допомогою алфавіту МП. Слід зауважити, що транслітерація використовується у перекладі назв установ, посад, та інших власних назв (31)

Приклад:

- транслітерація імен: 迈克杰克孙 - mǎikè jiékèsūn Майкл Джексон, 彼得波罗申科 - bǐdé bōluóshēnkē – Петро Порошенко, 玛格丽特撒切尔 - mǎgélìtè sāqī'ěr - Маргарет Тетчер
- транслітерація географічних назв: 苏梅市 - sūméishì - Суми, 密苏 - mìsūlǐzhōu - штат Міссурі, 第聂伯河 - dìnièbó hé Дніпро;
- транслітерація назв установ: 罗马食卡有限公司 luómǎshíkǎ yǒuxiàn gōngsī – ТОВ “Ромашка”.

Калькування – відтворення не звукового, а комбінаторного складу слова або словосполучення, коли складові частини слова (морфеми) або фрази (лексеми) переводяться відповідними елементами мови перекладу (Федічев О. Є., 2005).

Суть калькування лексичних одиниць тексту ділового документа зводиться до створення в мові перекладу нових слів або стійких стандартизованих словосполучень, які копіюють структуру вихідного стандартизованого висловлювання. Наведу приклади:

Торгівельно-промислова палата (ТПП) — 工商会 gōngshānghu;

переддипломна практика — 论文答辩前的实习 lùnwén dábiàn qián de shíxí;

керамічна плита — 瓷炉 cí lú ;

портативний комп'ютер — 手提电脑 shǒutí diànnǎo(35)

Конкретизація — це спосіб перекладу, при якому відбувається заміна слова або словосполучення іноземної мови з більш широким предметно-логічним значенням на слово в перекладі з більш вузьким значенням (Федічев О. Є., 2005).

Наприклад: 动向 dòngxiàng — (дослівно: рухатись до) — тенденція; 供求 gōngqiú — (постачати і шукати) — попит і пропозиція.

Генералізація передбачає заміну одиниці мови оригіналу, що має вужче значення, одиницею на мові перекладу з ширшим значенням, тобто перетворення, зворотне конкретизації (36) Наприклад: 中国人民不喜欢很说话的官员。 — В Китаї не шанують дуже балакучих посадовців (досл. чиновників, які говорять багато розмов).

Модуляція, або смисловий розвиток — це заміна слова або словосполучення мови перекладу на слово або словосполучення на мові перекладу, значення яких можна вивести логічним шляхом з початкового значення (Федічев О. Є., 2005) наприклад: 点击链接 diǎnjī liànjīē — переходити по силці (словникове значення слова 点击 diǎnjī — клацати).

Отже, можна виділити деякі групи лексичних термінів, які становлять найбільшу складність для перекладачів при перекладі офіційних китайських ділових документів українською мовою. Вони включають:

Запозичення, лексичні та фразеологічні одиниці, аббревіатури, реалії та ін. Розглянемо кожну з цих груп окремо .

Згідно зі словниковими визначеннями, реалія — це предмет чи явище матеріальної культури, національних чи етнічних особливостей, звичаїв, фактів, які, як правило, не мають лексичного відповідника в інших мовах.

Реалії невіддільні від культур певних людей, зазвичай використовується в мовах певних народностей, не існує в інших мовах, а також широко використовується в художній літературі та засобах масової інформації. Наприклад, ципао — китайський національний одяг для жінок. .

Головною ознакою реалій є її колорит. Колорит — це певна тональність тексту, встановлена мовцем, щоб викликати у слухача відповідний настрій, емоцію та тон спілкування(33). Передача колориту під час трансформації є основною проблемою при роботі з реаліями. Перекладачі повинні бути в змозі не тільки знати, а й розуміти її в культурі мови перекладу. На цьому тлі слід підкреслити такі можливості перекладу реалій (Федічев О. Є., 2005).

Транслітерація — це представлення набору символів іноземної мови цільовою мовою. Застосування транслітерації в комунікації реалій дуже обмежене і може використовуватися в основному для перекладу понять, пов'язаних із суспільним і політичним життям, а також власних іменників : 上海 — Shànghǎi — м Шанхай.

1. Калькування (переклад реалії зі збереженням її семантичного змісту): 鸵鸟政策 tuóniǎo zhèngcè — “страусова політика”, 丝绸之路 sīchóu zhī lù — “шовковий шлях”.
2. Описовий переклад: 张冠李戴 zhāngguānlǐdài — “(букв.: одягнути шапку Чжана на голову Лі) помилитись адресою”, 行行出状元 háng háng chū zhuàngyuán — «(букв.: в кожній провесії є Чуаньюани — Найвищий ступінь у феодальному Китаї, отриманий після іспитів у столиці) знаючі люди живуть скрізь».
3. Функціональний аналог: 顾客是黄帝 gùkè shì huángdì — «клієнт завжди правий» (букв.: клієнт — це імператор).
4. Транскрипція та описовий переклад: 晋朝 jìn cháo — «Династія Цзінь»

5. Калькування та описовий переклад: 三峡 sānxiá — «три ущелини річки Янцзи»
(31)

Вирішення проблеми вибору техніки перекладу реалій, таким чином, залежить від завдання, яке стоїть перед перекладачем. Він або зберігає колорит мовних одиниць із можливим семантичним спотворенням або втрачає його під час передачі реального значення (якщо це невідомо). Водночас, обираючи переклад для тієї чи іншої реалії, важливо пам'ятати, що реалії однієї країни неможливо замінити іншою.

Отже, лексичні перекладацькі трансформації просто необхідні, тому що обсяг значень лексичних одиниць мови-джерела і мови-перекладу рідко співпадає у всьому об'ємі значень. Вміння замінити слово синонімічним елементом важливе як у мові, на яку перекладається, так і в рідній мові.

2.2 Лексико-граматичні трансформації при перекладі офіційних ділових документів з китайської на українську

Синтаксис є важливою категорією в китайській мові. Належність до якоїсь з частин мови в певному контексті розпізнається лише за її синтаксичною позицією. Китайський графік Ван Лі використовував теорію рядів три ранги слів, прийняту датським дослідником Отто Есперсоном. Він вважав, що поняття частини мови можна розглядати, використовуючи аналіз слова без контексту, і що в синтаксичному середовищі буде виявлено лише ранг. (Власова Т. І., 2014).

Для китайських слів характерні «маршрути переходу», якими вони можуть переміщатися з однієї частини мови в іншу. Лише позиція, яку слово може чи не може займати, і визначає його частиномовну приналежність (Бардіна Л., 2005).

Вчені, такі як:

Є. Бреус, В. Комісаров виступають за вивчення перекладу як процесу, вказуючи на те, що термін «трансформація» використовується, коли мова йде про конкретні відносини між двома мовними утвореннями(39).

Є. Бреус розрізняє такі типи граматичних трансформацій: перестановки, заміни, додавання, опущення, які рідко зустрічаються «в чистому вигляді» на практиці, здебільшого поєднуються між собою, набуваючи характеру складних і комплексних

перетворень. Варто зазначити, що дослідники наголошують, що в основі синтаксичної трансформації лежать заміни та перестановки. Заміна — спосіб перекладу, який перетворює вихідну граматичну одиницю на одиницю перекладу з іншим граматичним значенням. Перестановка — це зміна положення (порядку) мовних елементів у тексті перекладу порівняно з текстом оригіналу. Такими елементами є слова, словосполучення, головне й підрядне речення, повні речення. Варто зазначити, що чіткої системи трансформації для рівня «українсько-китайський» досі не розроблено. Однак і в українському, і в китайському перекладознавстві існують системи трансформації, спрямовані на переклад з цих мов на українську та навпаки. За системою І. Гарника виділяють такі синтаксичні трансформації(37):

- *заміна частин мови* (китайські іменники замінено українськими прикметниками.);
- *заміна членів речення* (найчастіше виникає в результаті заміни частини мови);
- *заміна типу речення* (складні речі можна замінити простими, головне може стати підрядним і навпаки.);
- *синтаксичні перестановки* (Заміна порядку мовних одиниць: слова, словосполучення, словосполучення, самі речення).
- *членування речень* (Поділ структури вихідного речення на дві або більше предикативних структур у реченні перекладу);
- *об'єднання речень* (утворення складного речення з двох і більше простих речень).

Роглянемо детально кожен із трансформацій.

Перша граматична трансформація — **заміна**.

Через контекстуальні особливості перекладачі можуть відмовитися використовувати для перекладу еквівалентні або навіть варіантні відповідності. У цьому випадку перекладач буде шукати відповідні варіанти перекладу для даного конкретного випадку. Такий тип перекладу називається контекстною заміною.

Існує три основні причини використання заміни частин мови. Перша причина — це експресивно-стилістична.

1) Стислість, точність, стислість або елегантність для передачі думки оригінального тексту китайською мовою (Спеціальні вимоги включають: доступність розуміння; підбір слів, які точно передають думку, яку ви хочете висловити. У реченні немає додаткових слів, незрозумілих речень, а також відсутність незвичних слів чи фраз); 2) підвищення експресії та емоційності; 3) вираз певної функціонально-стилістичної забарвленості.

Навіть у граматичних категоріях, таких як іменники, можливі заміни з однієї категорії на іншу, наприклад, прикметники на прислівники. Наприклад, перший тип перестановки може включати загальні перестановки (32):

他年纪不大,舌头像刀一样尖利.

«хоч він і малий, та язика має гострого, як та **бритва**»

Значення слова «бритва» в перекладі замінено на «ніж». Цей тип заміни зазвичай називають функціональною заміною. Дуже часто замінюють слова, які представляють різні граматичні категорії [39, с.92-93]. Наприклад, прикметник може замінюватися на прислівник:

Підписання цієї резолюції викликало величезне обурення військових.

A. 该决议的签署引起了军队很大的愤慨。

(перетворення іменника на прикметник)

B. 该决议的签署引起了军队大愤慨。

(перетворення прикметника — прислівник)

При зіставленні вищенаведених варіацій перекладу бачимо, що у Б-варіанті демонструє переклад прикметника «величезне» як "大" dà, а у варіанті А перекладається завдяки відповідному китайському прикметникові "很大的" hěn dà de. Переклад А можливий із семантичної точки зору. Однак з точки зору стилю китайського письма варіант А поступається варіанту Б. якщо обираємо для перекладу варіант В, це призведе до заміщення прикметника «величезне» на прислівник "大" dà.

Друга причина – граматична різниця між українською та китайською. Ці розбіжності можуть бути повними або частковими. Повна розбіжність виникає, коли

в одній з мов відсутня та чи інша граматична категорія, характерна для іншої мови. Наприклад, китайська мова не має таких граматичних категорій, як відмінок і флексія (35).

Друга граматична трансформація — **додавання**.

У деяких випадках перекладачам може знадобитися використовувати додаткові слова, щоб правильно відобразити зміст тексту мовою перекладу. Це відбувається як при перекладі з китайської на українську, так і навпаки.

Дуже значні додавання текстів до МП зумовлене насамперед різним знанням автора оригіналу та призначення перекладу. По-друге, структура тексту перекладу визначає те, як оригінал подається в перекладі. Крім додавання, перекладачі використовують багато інших трансформацій при описі перекладеного тексту.

Перестановки та різноманітні заміни (порядок слів, частини мови тощо). Екстралінгвістичні знання перекладача, особливо з тексту, дозволяють йому вибрати найбільш зрозумілий для українського читача варіант перекладу (Плотницька І. М., 2006).

Наведемо декілька прикладів використання даної трансформації при перекладі (Журба К. Д., 2022):

Генеральному директору Виробничого об'єднання «Сигнал» —

信号生产联合(公司)总经理

Заступник генерального менеджера зі зв'язків з громадськість

ПФ “Золотий рубль” — 金卢布投资股份基金公共关系(部)副总经理;

Наступна граматична трансформація — **опущення**.

Ця методика є протилежністю до адитивної техніки і також називається «компенсацією». Причини використання цієї методики можуть мати як вербальний, так і невербальний характер (Бардіна Л., 2005).

Компресія як засіб перекладу — це особливий тип трансформації, яка спирається на властиві мовній системі властивості для перетворення розширених синтаксичних структур у простіші форми, які можуть передавати той самий обсяг інформації, що й повністю розгорнуті структури.

Використання прийому опущення в деяких випадках може бути пов'язане зі спробою та бажанням перекладача видалити з тексту перекладу небажані елементи оригінального тексту. Наприклад, у китайській мові часто використовується інший синтаксис, подвоєння ієрогліфів та інші прийоми, які не властиві українській мові й опускаються при перекладі на МП. Наведемо декілька прикладів прийому опущення.

对贵方热情而友好的接待，我方表示衷心的感谢。

Ми дякуємо Вам за теплий і дружній прийом.

他对革命事业无限忠诚的精神，永远印在我们的心里。

Його безмежна відданість справі революції справила на нас незабутнє враження.

Остання трансформація, яку ми розглянемо — **перестановка**.

Якщо традиції будови речення відрізняються між МО і МП, перекладачі вдаються до перестановок компонентів речення. Транспозиція — це зміна порядку мовних елементів у тексті перекладу порівняно з текстом оригіналу (Кірносова Н., 2007). Через особливості виразу думок мов оригіналу та перекладу складні синтаксичні структури можуть виявитися неоднозначними при буквальному перекладі або відстань між складовими може бути занадто великою, що порушить логічну телепатію автора. Таким чином, перекладачі можуть вдаватися до структурних трансформацій, змінювати порядок слів і фраз у структурі речення або навіть розбивати складні речення на частини (Пономарів О., 1993). Граматична причина перестановки полягає не лише в різній локалізації конструкцій у двох мовах. Причинами цього є відмінності в розміщенні складових сполучників. У деяких випадках як у китайській, так і в російській мові взаємне розташування слів у означеному і означеному може збігатися, і в цьому випадку перестановка не потрібна. Наприклад:

«Природно-історичний процес» — 自然历史过程 zìrán lìshǐ guòchéng;

«Класово-антагоністичне суспільство» — 阶级对立社会 jiējí duìlì shèhuì.

Однак у більшості випадків причина використання перестановок полягає в тому, що дві мови мають різні принципи розташування компонентів комбінацій атрибутів.

В українській мові терміни, які залежать від першоелемента, розміщуються першими, а потім елемент, який представляє першоелемент, тоді як у китайській мові цей порядок змінений. приклад:

«Об'єктивність економічних законів» — 经济规律的客观性 jīngjì guīlǜ de kèguānxìng;

«Суверенітет країн, що розвиваються над своїми природними ресурсами» — 发展中国家对自然资源的主权.

Крім вищевказаного прикладу, коли переводяться складні атрибутивні комплекси, як правило, потрібна перестановка і всередині самого визначення, наприклад:

«Принцип розподілу по праці» — 按劳分配的原则.

«Здатність промисловості по використанню цих ресурсів» — 工业对这些资源利用的能力.

Наведемо ще декілька прикладів використання одного або декількох прийомів перестановки та розберемо їх детальніше. 国际贸易中所用的各种价格术语就是为了解决货物从卖方交付给买方的过程中各种手续费用以及风险的问题。 — В міжнародній торгівлі використовуються різні цінові терміни. Вони покликані вирішити проблеми різних витрат товару та ризиків, пов'язаних з доставкою товару від продавця до покупця.

Отже, перекладачі використовують перекладацькі трансформації для перетворення одиниць мови оригіналу в комунікативно еквівалентні одиниці мови перекладу. За умови неможливості використовувати точні відповідники.

Висновки до Розділу 2

У розділі 2 ми розглянули особливості перекладу офіційних китайських ділових документів на українську мову та з'ясували, що переклад офіційних документів можна здійснювати за допомогою перекладацьких трансформацій, а саме лексичних і граматичних трансформацій. Прийом лексичного перетворення прийнято називати логічним міркуванням, який використовується для розкриття значення іншомовної

мови в контексті та пошуку її українського відповідника. Суть трансформації полягає в заміні перекладеної лексичної одиниці словом або словосполученням, яке реалізує значення цієї одиниці в мові оригіналу. Основні лексичні трансформації перекладу включають транслітерацію, калькування, конкретизацію, генералізацію, модуляцію або смисловий розвиток. Ми також виявили, що існує певна група лексичних одиниць, які становлять найбільші труднощі для перекладачів під час перекладу офіційних китайських ділових документів українською мовою.

Проблеми перекладу та перекладацьких трансформацій розглядали у своїх роботах такі вітчизняні вчені, як: Є. Бреус, В. Комісаров та ін., і китайські вчені, як Ван Лі, Лі Цзінсі і Гао Мінкай та ін. Кожен з них в своїх роботах надає свою класифікацію граматичним трансформаціям. Варто зауважити, що для площини «українська – китайська мови» чіткої системи трансформацій поки не розроблено, проте як в українському, так і в китайському перекладознавстві існують системи трансформацій, зорієнтовані на переклад із цих мов українською та навпаки. Отже, використання лексичних та граматичних перекладацьких трансформацій просто необхідне для досягнення адекватності перекладу, тому що і обсяг значень лексичних одиниць мови-джерела і мови-перекладу, і синтаксис двох мов рідко співпадає у мові оригіналу та мові перекладу.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження дають підставу зробити такі висновки.

Першим завданням нашого дослідження було вивчення та характеристика деталей перекладу офіційних та ділових матеріалів. Офіційно-діловий стиль — це мова ділових паперів, наказів, постанов, програм, угод, декларацій, автобіографій, постанов, протоколів, законів, актів, наказів, анкет, розписок тощо. Визначили область використання і основні ознаки стилю.

Розглядаючи вплив лінгвокультурних чинників при перекладі офіційно-ділових документів, ми дійшли висновку, що способи і прийоми текстів офіційно-ділового стилю різні і можуть поєднуватися. Це залежить від наявності в тексті мови перекладу термінології, лінгвокультурних особливостей іншомовного тексту тощо. Слід також пам'ятати, що існує багато ділових документів, орієнтованих на людей, які можуть не розуміти тієї чи іншої термінології. Тому в процесі перекладу слід пам'ятати про етнокультурні відмінності порівнюваних систем, намагаючись зберегти семантичну та структурну близькість між перекладом і оригінальним текстом.

Другим завданням нашого дослідження було розглянути та проаналізувати особливості використання лексико-граматичних трансформацій у сучасному перекладознавстві. Спочатку ми визначили термін «переклад» і визначили його основну мету. Переклад — це діяльність і результат такої діяльності з передача змісту тексту мовою оригіналу за допомогою мови перекладу. Основна мета перекладу — досягнення адекватності. Основне завдання перекладача для досягнення валідності полягає в тому, щоб текст перекладу якомога точніше відображав усю інформацію, що міститься в тексті оригіналу, з дотриманням відповідних норм мови перекладу, а також у вмілому виконанні різноманітних перекладацьких трансформацій.

По-друге, ми аналізуємо особливості використання лексико-граматичних трансформацій у сучасному перекладознавстві. Існує багато визначень поняття «перекладацька трансформація», запропонованих Л. С. Бархударовим, В. Н. Комісаровим, Л. К. Латишевим, Р. К. Миньяр-Белоручевом, Я. Й. Рецкером, А. Д. Швейцером, В. Г. Гаком та ін. Загалом, проаналізувавши визначення всіх науковців, ми приходимо до висновку, що перекладацька трансформація — це міжмовна

транслітерація, зміна елементів вихідного тексту та їх переписування для досягнення адекватного перекладу.

Третім завданням нашого дослідження було вивчення властивостей використання лексичних і граматичних перекладацьких трансформацій на рівні китайського тексту в офіційно-діловому стилі.

Що стосується лексичних трансформацій, то вони використовуються, коли вихідний текст містить ненормативні мовні одиниці на рівні слова. Власні іменники, характерні для культури вихідної мови та не існують у цільовій мові. Термінологія в окремій дисципліні. Слова, що описують предмети, явища та поняття, характерні для вихідної культури, але не існують або мають інший структурно-функціональний порядок у мові перекладу.

Четвертим дослідницьким завданням було проілюструвати різні види офіційно-ділових стилів, використовуючи текстові приклади для правильної передачі змісту. Ми розглянули використання лексико-граматичних трансформацій для матеріалу в текстах офіційно-ділового стилю.

Під час перекладу наведеного вище тексту ми використали багато лексичних і граматичних трансформацій, таких як перестановки, транслітерації, кальки, опущення, заміни та доповнення китайської мови на відповідність українським нормам синтаксису.

Отже, головним завданням перекладача під час перекладу є досягнення релевантності. Він вміло виконує різні трансформації перекладу, щоб гарантувати, що перекладений текст якомога точніше відображає всю інформацію, що міститься в оригінальному тексті, дотримуючись при цьому відповідних мовних норм перекладу.

论文摘要

这项工作的主题是根据翻译语言的相关规则，实施各种翻译转换，使译文尽可能准确地反映原文所包含的所有信息。。

该研究的首要任务是调查和描述正式商务风格材料的翻译能力。这项工作定义了术语“正式的商业风格”。此外，还检查了正式商务语言的共同特征。得出的结论是，翻译的影响，以及公务商务文本的方法和手段，是多种多样的，可以结合使用。

该研究的第二个目的是探索和分析当代翻译研究中词汇和语法变化的使用细节。定义

其次，分析了当代翻译研究中使用的词汇和语法变化的细节。

在现代翻译研究中，不同的语言学家提出了许多翻译过渡的分类，本文考察了国内外学者提出的分类建议，并解释了这两种系统之间的差异。

本论文研究的第三个目标是研究在正式的商务文本层面使用词汇和语法转换的特点。

本研究的第四个目标是通过各种正式风格文本、信件、合同、通知、手册等的示例性表示来充分传达内容。

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бардіна Л. Актуальні аспекти сучасного адекватного перекладу спортивних термінів ігрових видів спорту / Бардіна Л., Назаренко Н. // Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. – 2005. – № 8-9. – С. 25-
2. Басовська Є.М. Мовні труднощі, пов'язані зі складанням документів / Є. М. Басовська // Секретарська справа. – 1997 - № 1.
3. Бережна М. В. Тринадцять етапів перекладу власних імен та назв / М. В. Бережна // Вісник Сумського держ. ун-ту. – 2007. – С. 62–67. – (Серія : Філологія ; № 1 ; Т. 2).
4. Власова Т. І. (2014). Перекладацький аналіз спеціального тексту. Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна
5. Волкотруб Г. Й. Практична стилістика сучасної української мови: Використання морфологічних засобів мови : [навч. посібник] / Г. Й. Волкотруб. – К. : ТОВ “ЛДЛ”, 1998. – 176 с.
6. Гарник І. В. (2001). Типологія перекладацьких трансформацій: навчально-методична розробка на базі англійської мови. Київ: МІЛП.
7. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання / С. І. Головащук. – К. : Рідна мова, 2000
8. Долга Т. О. Переклад як вид мовленнєвої діяльності / Т. О. Долга. // Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний інститут ім. Т. Г. Шевченка. – 2009. – №13.
9. Журавель Т. В., Хайдарі Н. І. Поняття перекладацьких трансформацій та проблема їх класифікації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. № 19 том 2.
10. Журба К. Д. (2022). Лексичні трансформації в перекладі правових документів з китайської мови. Міжнародна науково-практична відеоконференція «Ad orbem per linguas. До світу через мови». Київ: КНЛУ.

11. Зорівчак Р. П. Український художній переклад і буття нації / Р. П. Зорівчак // Чужомовне письменство по сторінках західно-європейської періодики (1914 – 1939). – Львів, 2003. – С. 13.
12. Кірносова Н. (2007). Система трансформацій в українському та китайському перекладознавстві. Китайська цивілізація: традиції та сучасність.
13. Корунець І. В. (2008). Вступ до перекладознавства. [англ./укр.]. Вінниця: Нова Книга.
14. Лобода В. А. (2019) Київ Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблема класифікації
15. Лощенова І. Ф. (2014). Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватності перекладу. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя.
16. Лю Шусінь (1995). Описова лексикологія китайської мови. – Пекін
17. Мацько Л. І. Стилїстика української мови : підручник / Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. – К. : Вища школа, 2003. – 462 с.
18. Мацько Л. І. Стилїстика української мови: Підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; За ред. Л. І. Мацько. — К.: Вища шк., 2003.
19. Новий тлумачний словник української мови : 42000 слів : [у 4 т. / уклад.: В. Яременко, О. Сліпушко]. – К. : Аконіт, 1998. – 910 с.
20. Плотницька І. М. Українська мова в державному управлінні: теоретико-методологічний аспект / І. М. Плотницька. – К. : НАДУ, 2006. – 231 с
21. Пономарів О. Стилїстика сучасної української мови / О. Пономарів. – К. : Либідь, 1993. – 248 с.
22. Приймачок О. І. Перекладацькі трансформації як спосіб досягнення адекватності художнього перекладу / О. Приймачок // Вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2008. - № 10 : Філологічні науки.
23. Селіванова О. О. (2012). Світ свідомості в мові. Черкаси. Монографічне видання.
24. Селіванова О. О. (2011). Лінгвістична енциклопедія. Полтава. Довкілля-К.
25. Словник іншомовних слів / [гол. ред. О. С. Мельничук]. – К. : Наукова думка, 1985. – 966 с.

26. Словник української мови : [в 11 т.]. – К. : Наук. Думка, 1973–1982. – Т. 1–11.
27. Словник української мови: в 11 тт. / АН УРСР. Інститут мовознавства; за ред. І. К. Білодіда. — К.: Наукова думка, 1970—1980. – (<http://sum.in.ua/>)
28. Стилїстика української мови : збірник наукових праць / ред. колегія : Л. І. Мацько та ін. – К. : Наукова думка, 1990. – 108 с.
29. Федічев О. Є. (2005). Запозичення у текстах економічної та юридичної тематики у китайській мові . Київ
30. Шевчук С. В. Українське ділове мовлення: Підручник /С. В. Шевчук. – 5-те вид., випр. і допов. – К.: Арій, 2010.
31. 冯洪荣。(1990)。现代汉语习题解答提要。语文出版社
32. 刘云。(1997)。汉语水平考试模拟题集(初, 中等)。南开大学出版社
33. 刘啸。(1987)。自测题。湖北教育出版社
34. 刘月华。(2008)。走进中国百姓生活。世界图书出版公司北京公司
35. 叶盼云, 吴中伟。(2001)。外国人学汉语难点释疑。北京语言文化大学出版社
36. 吴中伟。(2009)。当代中文。华语教学出版社
37. 尤静波, 潘永峰著。(1985)。高中语文复习与基本训练。上海教育出版社
38. 珏金。(1985)。文基础训练二千例。上海教育出版社
39. 陈万道。(1962)。汉语语法修辞知识。北京商务印书馆